

ת"פ 12675/05/12 - מדינת ישראל, מפלג תביעות ת"א נגד אנדרי בלינוב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 12675-05-12 מדינת ישראל נ' בלינוב

בפני המאשימה	כב' השופטת דניאלה שריזלי
נגד הנאשם	מדינת ישראל מפלג תביעות ת"א ע"י ב"כ עו"ד רעות בן משה
	אנדרי בלינוב ע"י ב"כ עו"ד נסים שריפי

החלטה

1. נדחתה בקשת ההגנה לפסילת המותב. להלן נימוקיי המפורטים.
2. הבקשה לפסילת המותב עלתה בדיון שהתקיים בתאריך 6.2.14, ובו טענו הצדדים לעונש. זאת, לאחר שהורשע הנאשם בעבירה שעניינה "תקיפה שגרמה חבלה ממשית", לפי סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.
3. בהכרעת הדין שניתנה על ידי ב-19.12.13, לאחר שמיעת הראיות, קבעתי, כי הוכח מעבר לכל ספק שבתאריך 17.7.11, בשעת בוקר, בבית ההולך ונבנה בהרצליה, ובו ביצע הנאשם עבודות נגרות, הוא תקף באלימות את מר ראמי יחיא (להלן: המתלונן), חשמלאי שעבד באותו בית, וגרם לו חבלה של ממש. בין השאר, קבעתי, כי הנאשם נגח עם מצחו שלו במצחו של המתלונן, בלא שהוחלפה ביניהם מילה, וללא כל סיבה נראית לעין. עוד קבעתי, כי לאחר שנהדף המתלונן לאחור, המשיך הנאשם להכות אותו באגרופיו (שני אגרופים), פצע אותו בשפתו והפיל אותה ארצה. המתלונן נזקק לטיפול רפואי בבית חולים "מאיר", שם נתפר החתך בשפתו.
4. בעודו טוען לעונש, ביקש סנגורו של הנאשם, עו"ד שריפי, שאפסול עצמי מלהמשיך ולדון בעניינו של הנאשם. השתלשלות ההליך הייתה כמתואר להלן:

א. תחילתו של הדיון בהבאת ראיות לעונש. העידו שני עדי הגנה.

ב. ב"כ הנאשם טען לעונש בתורו. את טיעוניו פתח בהצגת תכונותיו החיוביות של הנאשם. עד מהרה, עבר לטיעוני ביקורת על התנהלותה הבלתי הוגנת של המאשימה, אשר הכפישה את הנאשם, המתגורר ביהודה ושומרון, וטענה כלפיו שהוא עוין את בני המגזר הערבי (פרוטוקול עמ' 59, ש' 7-9).

עמוד 1

ג. דברי ב"כ הנאשם פגעו בב"כ המאשימה, והיא הביעה מחאתה שנרשמה בפרוטוקול.

ד. למרות התרעומת שהביע בית המשפט על הטיעונים החריגים והבלתי הוגנים, המשיך ב"כ הנאשם בשלו, מכוון מטרה להוכיח שהמאשימה מתייחסת אל הנאשם כמי שנוקט באפליה כלפי ערבים.

ה. בהמשך הטיעונים לעונש - ביקש ב"כ הנאשם שאבטל את הרשעת הנאשם, וזאת, לטענתו, חרף ולמרות העובדה הידועה שלא הוגש תסקיר מבחן בעניינו של הנאשם, ומכאן, שלא נוצר כלל בסיס חוקי לביטול ההרשעה (פרוטוקול, עמ' 60, ש' 15).

ו. ב"כ הנאשם טען, כי הבסיס לבקשתו הוא "תקדים" בעניין "אריק שניידר", אף שלא ידע לומר באיזה הליך מדובר ומה מספר התיק. גם העתק מפסק הדין "החשוב", לכאורה, לא הובא לעיוני.

ז. אקדים את המאוחר ואציין, כי רק בדיעבד הוברר, שאותו "תקדים" עניינו בחריגות לפי חוק התכנון והבניה, ובהסדר טיעון שמקובל היה על הצדדים לתיק, ואשר אושר ע"י בית המשפט. מה, אפוא, לחריגות בניה, ולתקיפה שגרמה חבלה ממשית למתלונן?

5. הערתי לב"כ הנאשם כי נוכח הקו שנוהג בו ב"כ הנאשם, שהוא בלתי הולם, והטיעונים החריגים, אאלץ לומר בגזר הדין מה דעתי על אלה. על רקע זה עלתה במפתיע הבקשה לפסילת המותב. ואולי שלא במפתיע.

6. בקשת ב"כ הנאשם נומקה כך:

* **"בית המשפט אמר במפורש בנוכחות כל הקהל שהיא תתן גזר דין חמור. דברים שכאלה אסור לו לבית המשפט להשמיע. בדברים אלה יש הבעת דעה קדומה".**

* **"בית המשפט קוטע ללא הרף טיעוני ולא מאפשר לי להתבטא";**

* **"איבדתי כל אמון בכב' השופטת היושבת במושב";**

7. בתגובתה לבקשה הביעה ב"כ המאשימה התנגדות לפסילת בית-המשפט. לטענתה, לא אמרתי את הדברים שמייחס לי הסנגור, וכל שנאמר כוון לדרך הטיעון של הסנגור.

8. אפתח במסגרת הנורמטיבית:

הלכה מושרשת היא כי דיני הפסלות מבוססים על מבחן החשש הממשי למשוא פנים. כך מורה אותנו סעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן **סעיף 77א**; **החוק**), וכך מורה אותנו ההלכה

הפסוקה אשר נדרשה לפירושו של הסעיף, וקבעה שהמבחן לקיומו של אותו חשש ממשי למשוא פנים הוא מבחן אובייקטיבי, וכי אין להחיל בעניין זה אמות מידה סובייקטיביות.

המסגרת הנורמטיבית קבועה בסעיף 77א(א) לחוק. זו לשונו:

(א) שופט לא ישב בדין אם מצא, מיוזמתו או לבקשת בעל דין, כי קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט.

9. פסק הדין המנחה לעניין "קיומו של חשש ממשי", והמבחנים ליישומו הוא ב"ש 48/75 ידיד נ' מדינת ישראל, פ"ד כט(2), 375, בעמ' 381, שבו קבע הנשיא אגרנט:

"משמעותו היא, שמן הנסיבות החיצוניות הכרחי להתרשם שקיימת אפשרות מאד מסתברת, שאכן נבצר מהשופט לשפוט את דינם של בעלי-הדין באובייקטיביות הדרושה"

המבחן אשר גובש בעניין ידיד מנחה את בית המשפט מאז ועד היום [ע"פ 1988/94 בראון נ' מדינת ישראל, פ"ד מח(3), 608, בעמ' 622-623; ע"פ 2144/04 פלוני נ' מדינת ישראל, תקדין עליון 2004(1), 3426, בעמ' 3427]. מכאן, שעל הטוען לקיומו של חשש למשוא פנים להניח תשתית עובדתית אובייקטיבית למשוא פנים מצד בית-המשפט בניהול המשפט. לא די בתחושות סובייקטיביות של הנאשם או סנגורו.

10. מבחן החשש הממשי למשוא פנים מושתת על החזקה בדבר מקצועיותו של השופט, מקצועיות המעניקה לו את היכולת להבחין בין עיקר לטפל, בין הרלוונטי ושאיננו רלוונטי, בין הקביל ושאיננו קביל, ובין מה ששייך לעניין הנדון ושאינו שייך לו. בבג"צ 2148/94 גלברט נ' כב' נשיא בית-המשפט העליון, פ"ד מח(3) 573, בעמ' 605 נקבע, כי העילה לפסילתו של השופט מלישב בדין מתבססת רק במקום שבו מוכח כי "ננעלה דעתו" של היושב בדין, כך שנראה כי "המשחק מכור"; שכן, במצב דברים זה קם לו אותו חשש ממשי למשוא פנים המצדיק לפסול שופט.

ועוד נאמר בע"פ 344/99 בשן נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(2) 599, בעמ' 612:

"החשש הממשי אינו נבחן מזווית הראייה הסובייקטיבית (של השופט או של הצד). החשש הממשי נבחן על-פי ראייה אובייקטיבית. אכן, דיני הפסילה אינם סובבים סביב תחושתו הסובייקטיבית של השופט או של הצד. דיני הפסילה מבוססים על אפשרות ממשית לדעה קדומה . . . בראיה אובייקטיבית כוללת."

11. לעניינו, אזכיר את ע"פ 1814/11 סוכות נ' מדינת ישראל, תקדין עליון 2011(1), 3488, שבו קבע בית המשפט העליון (בעמ' 3489):

"המבחן לעניין פסילת שופט הוא הוכחת התגבשות משוא פנים ודעה קדומה העלולים

לפגום ביכולתו של בית המשפט לנהל את הדין באובייקטיביות וללא פניות, וזאת לא עלה בידי המערער להוכיח. מקרה זה אינו נופל בגדר המקרים החריגים המצדיקים פסילת שופט בגין התבטאויותיו או החלטותיו במהלך הדין, באשר הללו אינן מעידות על חשש ממשי למשוא פנים (ראו יגאל מרזל - דיני פסלות שופט (תשס"ו) 178). למעלה מן הצורך אוסיף ואזכיר, באשר לתחושתו של המערער ומראית פני הצדק, את ההלכה כפי שנקבעה בבית משפט זה, לפיה, דיני הפסלות אינם עוסקים בתחושה סובייקטיבית ולא נועדו לפסול שופט מלישב בדין כל אימת שהתבטאותו אינה מוצאת חן בעיני מי מן הצדדים. נוכח כל האמור לעיל, ניתן לקבוע כי בשלב בו מצוי ההליך, טרם גיבש בית המשפט דעה ביחס לאישום בגינו נידון המערער בפניו. לפיכך הערער נדחה".

12. האזנתי ברוב קשב לטענות הסנגור, הפכתי והפכתי בהן, ולא מצאתי בהן דבר, מלבד בעייתיות של תרבות הטיעון והדין. שכן, טענות הפסילה שהעלה הסנגור, כמפורט בסעיף 6 לעיל אינן נוגעות בעילות הפסלות הקבועות בחוק ובפסיקה. אין בהן אפילו קצה קצהו של חשש למשוא פנים במשפטו של הנאשם. לא נטען כי הבעתי דעה קדומה ביחס לנאשם, ולא נאמר דבר שיכול להתפרש כאילו ננעלה דעתי (ביחס לעונש העומד על המדוכה).

13. אשר לטענת ב"כ הנאשם, לפיה, אמרתי ש'אתן גזר דין חמור' - זוהי טענה חמורה ומטרידה. עצם המעשה חמור בעיניי. חומרתי בכך שב"כ הנאשם מייחס לי דברים מופרכים; דברים שלא היו ולא נבראו. הסנגור יודע זאת היטב. שכן, הערותיי התייחסו להתנהלותו הוא, להתבטאויותיו העוינות כלפי ב"כ המאשימה, ולטיעוני נעדרי הבסיס ביחס ל"ביטול ההרשעה", לאלה בלבד. מוצע לעיין גם בהערותיי בסעיף 25 להכרעת הדין. רק בשל התנהלותו של הסנגור, ובעטיה בלבד, הודעתי כי אאלץ להעיר על כך.

14. המעלה מאן דהוא על דעתו שאאיים ב"גזר דין חמור" רק משום הביקורת שיש לי על תרבות הטיעון של עורך דין, ועל תוכן טיעוניו?

15. אין בי ספק, והשתלשלות הדברים תוכיח, כי שורש הבקשה וייחוס הדברים המופרכים בחוסר שביעות רצון גלוי של הסנגור מהקפדתי על התנהלות דיונית משפטית, מקצועית והולמת באולם בית המשפט. חוסר שביעות הרצון שזורה הייתה, לצערי, בהתנהגות בוטה ובאמירות משפילות כלפיי. וחבל שכך.

16. ומה על חובת עורכי הדין לקיים דיון משפטי הוגן והולם?

ומה על טיעון והתנהלות תרבותיים?

ביוזמה משותפת של מנהל בתי המשפט השופט משה גל, וראש לשכת עורכי הדין דאז, עו"ד יורי גיא-רון, ובברכת נשיאת בית המשפט העליון השופטת דורית ביניש ושר המשפטים פרופ' יעקב נאמן, הוכרזה שנת המשפט התש"ע כשנת תרבות הדין בערכאות שיפוטיות. כחלק מיוזמה זו כוננו בחודש ינואר 2010 נשיאת בית המשפט העליון

ויו"ר לשכת עורכי הדין בישראל **וועדה לקידום התנהלות דיונית תרבותית בבתי המשפט**, בראשות כב' השופט (בדימ') טובה שטרסברג כהן, ובהשתתפות שופטים ועורכי-דין. הוועדה אמרה הייתה לבחון את הנושא הנ"ל, להגיש המלצות לשיפור התנהלות עורכי-הדין בבתי המשפט, הלשון בה נוקטים עורכי הדין באולמות ובכתבי הטענות, והיחס ההדדי שבין שופטים ועורכי-דין. כל זאת, במטרה להביא להתנהלות מקצועית וסובלנית יותר לטובת הציבור הרחב, ציבור עורכי הדין והצדדים הנוגעים לעניין [ראו: **דו"ח הוועדה לקידום התנהלות דיונית תרבותית בבתי המשפט**, אלול התשע"א, ספטמבר 2011].

17. בהמשך וכתוצאה מהמלצות הוועדה נחתמה ב-19.6.2011 **אמנת תרבות הדין המשפטי**. לאורה של האמנה, אמור ההליך השיפוטי להתנהל בצורה תרבותית, הגונה, הוגנת, ומאופקת, כאשר עורכי הדין מחוייבים להביא את עניינו של הלקוח בפני בית המשפט בצורה תרבותית, עניינית, הוגנת ומכובדת. אמנה זו ראויה לשינון. נראה שהיא איננה נר לרגליו של עורך הדין שריפי.

18. עליו לציין, כי לשמחתי, מתנהלים הדיונים לפניי, ככלל, באורח מקצועי, תרבותי ומכובד, ולא קם הצורך לשנון בפני הנוכחים את הוראות האמנה. אלא שלא כך ארע בדיון נשוא הבקשה שהתקיים, כאמור, ב-6.2.14. טיעוני ב"כ הנאשם, ועזות המצח שבה הטיח בי כי איני דוברת אמת, היוו התנהלות יוצאת דופן, שאיני מורגלת בה. לא מיותר להעיר, כי בית המשפט רשאי, ואף מחויב, להעיר לעורכי-הדין על התנהלותם ולהקפיד כי ישמרו על התנהגות נאותה באולם המשפטים [ע"פ 2460/11 **שער נ' מדינת ישראל**, תקדין עליון 2011(2), 626, בעמ' 628]. מכוח סמכות זאת, ראיתי עצמי רשאית להעיר לעורך הדין על טיעונוי החריגים והבלתי הולמים. כבר נקבע בפסיקה, ואף בנוגע להתבטאויות ביקורתיות חמורות ביותר, כי הערת ביקורת לפרקליט איננה סימן למשוא פנים בהכרעה לגוף העניין המצויה בידיו של שופט מקצועי [ע"א 3567/10 **פלונית נ' פלונית** (16.8.2010), ו-ע"א 6225/08 **פלוני נ' פלונית** (9.06.2008)].

19. ולסיום: חזקה על שופטי ישראל כי מודעים הם לחובתם לשפוט על פי כישוריהם המקצועיים ועל יסוד הראיות הקבילות המובאות בפניהם ועל פי אלה בלבד. אין ולו ספק קל שבקלים, כי אני מבחינה הבחן היטב בין המשימה המונחת לפניי, קרי: חובתי לשפוט את הנאשם משפט צדק, בהתאם להוראות החוק והפסיקה, ועל פיהם בלבד, לבין הביקורת שמתחתי על התנהלותו הבלתי מקצועית ובלתי הולמת של הסנגור.

מן הטעמים המצטברים דחיתי את הבקשה לפסול אותי מלדון בעונו של הנאשם.

04/02/2014